

George Rafael

Cu o scară înainte mă chemase la telefon. Firesc, ca de obicei, se interesa de noutățile din teatru, de apropiata premieră. Cîteva ceasuri mai tîrziu, George Rafael, prietenul de-o viață, nu mai era. L-am cunoscut, tineri fiind, în fostul Teatru al Armatei. Il adusese directorul nostru de atunci, Al. Finți, ca asistent de regie. După numai un an, însă, i s-au încredințat spectacole importante, ca regizor „plin“. Deși foarte tînăr a reușit să se impună repede în fața unor distribuții prestigioase, din care făceau parte mari actori ca C. Ramadan, V. Maximilian, G. Demetru, Nineta Gusti, N. Gărdescu. Pentru că „Rafi“ era nu numai un regizor talentat, ci și un om de o aleasă cultură. Era meloman pasionat, iubitor de literatură și, mai presus de toate, iubea teatrul românesc. Pe masa lui de lucru se aflau aproape în permanență cărțile lui Caragiale și Creangă, din care aproape nu era scară să nu citească măcar o pagină. Repetițiile cu Rafi erau o adevărată plăcere. Era un profesionist de elită. Povestea cu har și umor, era în același timp bun și apropiat față de oameni. La lucru cerea disciplină, făcea cele mai pertinente observații fără să menajeze pe nimeni, de la cel mai tînăr actor pînă la maestri. Dar, cel mai exigent era cu sine însuși. După repetiții ne invita la cite o plimbare, sau la el acasă, unde continuam să vorbim despre piesă sau despre rol. Modest, foarte modest, nu-i plăcea să se vorbească despre el. De multe ori îl certam cînd refuza să dea interviuri „Lasă, îmi spunea, să vorbească mai întii publicul!“. Și cu adevărat, publicul, cel mai important judecător al teatrului, a prețuit spectacolele realizate de George Rafael. Se pot uita oare Femeia îndărătnică, Gaițele, Peer Gynt, Scaunele, O lună la țară, Adio, Charlie, Cinci romane de amor, Inele, cercei, beteală, Jucătorii de cărți, Omul care..., Cei șase, Lady X și multe, multe altele?

Se spunea despre el că este dintre acei regizori care dețin cheia succesului. Și așa era, pentru că spectacolele pe care le croia cu mare precizie, bogate în idei, pline de fantezie, depășeau întotdeauna suta de reprezentații. Credea în tot ce făcea, cum credea în oameni, participînd cu toată ființa la bucuriile și necazurile celorlalți, la viața teatrului, pe care l-a iubit și l-a slujit cu harul său aparte, cu o înaltă conștiință profesională. Plecînd prematur dintre noi, George Rafael lasă gol un loc care a fost numai al lui, un loc pe care vom încerca să-l umplem cu amintirea minunatelor clipe de bucurie pe care ni le-a prilejuit.

Ion PUNEA

Octavian Gheorghiu

A plecat dintre noi, pe drumul fără întoarcere, un om care — la vîrstă aproape nonagenară — radia în jurul său energie: profesorul dr. docent Octavian Gheorghiu. Personalitate proeminentă a istoriografiei teatrale, pedagog eminent, profesor de înaltă ținută, aureolat de o muncă perseverentă și de un devotament rar întîlnit în slujba învățămîntului, el a fost pentru toți cei ce îl înconjurau un exemplu reconfortant, un simbol al inalterabilei forțe morale, o minte luminată de o vastă cultură și un caracter ferm.

La 26 de ani — după încheierea studiilor superioare la Universitatea din Iași —, tînăr profesor de limba franceză, Octavian Gheorghiu întreprinde, cu mari eforturi materiale, pregătirea examenului de doctorat în aceeași specialitate, în Franța. Obține titlul de doctor în litere la Universitatea din Nancy, cu o teză despre opera scriitorului Alexandru Dumas-flul, intitulată „Le Théâtre de Dumas-fils et la société contemporaine“ — lucrare vastă care a dobîndit nu numai aprecierile elogioase ale juriului, ci și sufragiile presei de specialitate, din rîndurile căreia menționăm numele cronicarului dramatic Gérard d'Houville și al cunoscutului istoric al literaturii franceze Daniel Mornet. Cu toate că